

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta e se de 2 ori: Mercuria si Duminea, Foaia, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: po 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tiera esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Brasiovu 3 Aprile 22 Mart. 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvania.

Scire pré trista!

† **Georgiu Pop'a,**
comite supremu alu Aradului!

Petru Pop'a de Teiusiu, veterinariu in Fagarasiu, *An'a Pop'a* maritata *Varga*, mai departe *Persida Pop'a* maritata *Secula*, si *Gabriela Rozvanu*, precum *Floriantu Varga*, asesoru la tribunalulu comitatensu aradani si ablegatu dietalu, si *Georgiu Rozvanu*, advocatu in *Salom'a*, plini de intristare facu cunoscutu, cumca fratele, respective unchiulu si cumnatulu loru

Georgiu Pop'a de Telusiu,

proprietariulu crucei de aur cu coron'a pentru merite, consiliariu de curte c. r., membru fundatoru alu asociatiunei pentru cultur'a poporului romanu de Aradu, si fostu comite supremu in comitatulu Aradului, in 17/29 Martiu 1867 la 6 ore dimineti'a in etate de 43 de ani, dupa unu morbu scurtu si greu a repausatu.

Osamintele repausatului se voru depune spre odihna eterna in mormentele greco-resaritene din Aradu in 19/31 Martiu 1867 la 3 ore dupa mediadi.

Fia'i tierin'a usiora!

Aradu in 17/19 Martiu 1867.

Opiniunea separata a dlui Ilie Macelariu din 7 Martiu

adresata in scrisu catra diet'a Ungariei.

Inaltu corpu legislativu! In legatura cu cele dise cu gur'a in siedinti'a dietei tienuta in 7 Martiu a. c., amu onore a susterne inaltei casei urmatoria

Dechiaratiune.

Mari si nu nefundate au fostu temerile si ingrigirile alegatorilor mei (romani si sasi), ma asiu poté dice ale totoruru romanilor ardeleni, a tatu din punctu de vedere alu dreptului constitutiunалу, catu si un privire la legile aduse in diet'a din Sibiu la an. 1863/4, candu prin rescriptulu piénaltu din 1-a Septembrie 1865 s'a disolvatu diet'a transilvana din Sibiu si s'a convocatu diet'a feudale din Clusiu pe bazea articolului XI din anulu 1791; si chiaru atatu de mari si de fundate au fostu temerile si ingrigirile lor si atunci, candu prin rescriptulu din 25 Dec. 1865 s'a amanatu si acésta dieta, si s'a ordinatu noue alegeri pentru diet'a din Pest'a pe bazea articolului II din 1848; — temerile si ingrigirile lor erau cu atatu mai fundate, cu catu ei in acésta procedere a gubernului vedeau pré bine, ca se lucra curatu in interesu maghiaru feudalisticu, se lucra cu in cetulu si cá pre nesentite la nimicirea autonomiei si independintiei gubernementali si legislative a Transilvaniei, se lucra in modulu cum l'am numi, a la „Vergleichsverfahren“ a conto si in destructiunea romanilor.

Evenimentele mai prospete au justificatu pre deplinu aceste temeri si ingrigiri ale romanilor, caroru atatu prin articl. XI dela 1791, catu si prin alu II din 1848 le era inohisa tota oalea de a participá cá atari in vietia publico-politica a tieri lor.

Si déca pre langa tote acele si temeri si ingrigiri, au participatu totusi romanii la alegeri, atatu intr'unu casu, catu si in celalaltu, a datu la acést'a mai anteu impulsulu decideriu lealitatea oatra vocea monarchului, — care totu deun'a a fostu si va fi virtutea romanului, — au facut'o apoi si pentru aceea, cá se arate reprezentantiloru celorlalte natiuni sotori, ca romanulu in interesulu intielegerei fratiesci, nu voiesce a lasá nici o ocaziune nefolosita, — au

facut'o in fine, si anume ce se tiene de casulu din urma — singuru si unicu pentru a otulu in coronare i monarchului, dara nici decum cá prin exercitarea acelu de si marginitu dreptu, precum nici independintia patriei sale, asié nici valórea legiloru din 1863/4 a le aduce sub intrebare.

Si totu sub presiunea aceloru temeri si ingrigiri, si éra si totu cu acele si convingeri amu primitu si eu mandatulu alegatoriloru mei.

Dar' romanulu cá atare a fostu si este ignoratu, vocea lui, — care a strigatu si striga pentru conservarea autonomiei si independintiei patriei sale — nu s'a ascultat si nu se asculta.

In astfelu de impregiurari a mai tacé ar fi peccatu, ar fi vilitate; si eu nu potu nici a peccatui nici a fi vilu.

Eu amu lipsa se me esplicu, si se'mi chiarifu pusetiunea mea.

Candu amu primitu mandatulu alegatoriloru mei de a intrá in diet'a din Pest'a, am facut'o curatu si numai in tienórea si intre marginile rescriptului convocatoriu din 25 Dec. 1865, ca adica: diet'a din Clusiu este numai amanata dar' nu este disolvata; ca sunt chiamatu aicia, numai pentru a fi de facia la actulu de incoronare, dar' nu a face parte constitutiva in acésta dieta; ca legile aduse in diet'a din Sibiu la anulu 1863/4 se sustienu in deplina valóre, dar' nu legile, cari stau in contradicere cu acestea.

Éca dar', cum am venitu eu aicia; am venitu incungiaratu de legi, ce si natiunei mele au datu o patria si vietia publico-politica intre celelalte natiuni, cari pana acum numai singure domnieau, si intre cari numai romanulu era sclavu in patria sa; dar' nu am venitu incungiaratu de acele legi, cari pentru romanu nu erau alta decatu unu moratoriu politicu.

Se incepu ore a enumerá luptele romanilor de a intrá si ei in concertulu natiuniloru politice ale tieri? Le scimu, seu celu pucinu ar trebui se le scimu cu totii.

Si acum candu romanii din Ardélu si-au eluptatu drepturi publico-nationali in patria lor, mai crede cineva, ca ei ar poté pre unu minutu macaru a alunecá de pe acestu terenu alu lor pre catu de justu, atatu de legalu?

Nici odata!

Ei voru tiené la drepturile castigat, ei voru tiené la independintia si autonomi'a patriei lor, autonomi'a si independintia ce e basata pre legi si pe tractate de statu.

Se le mai reproducu si pre aceste-a?

Scimu ca Ungari'a pucinu dupa batai'a dela Moháos (an. 1526) a venitu sub domnirea casei habsburgice; Transilvani'a inse a remasu independinte si cu principii sei independinti si abié la finitulu seclului XVII a venitu si ea sub cas'a habsburgica, dar' nu cá unita cu Ungari'a ci numai cu coron'a si persón'a principelui, si cá tíera cu totulu independinte si libera.

Pactulu Transilvaniei cu cas'a habsburgica e diplom'a leopoldina dela anulu 1691.

Acést'a e fundamentulu independintiei Transilvaniei atatu in privinti'a potestatii gubernementali, catu si in privinti'a potestatii legislative si esecutive.

Transilvani'a trebuie se si aiba gubernulu seu, cancelari'a sa si diet'a sa propria si tote independinte.

Asemenea documentu de independintia Transilvaniei e si resolutiunea alvintiana dela 1693.

Nu altmintrea sanctiunea pragmatica dela anulu 1722 e pétr'a unghiulare a autonomiei si independintiei Transilvaniei atatu de catra Ungari'a, catu si de catra celelalte tieri ale casei domnitórie.

Apoi decretule comitiloru dela an. 1791 inca esplicu si norméza si mai apriatu dreptulu de autonomia si independintia a Transilvaniei. — Articulu VI din acestu anu vorbesce curatu si in termini destalu de chiari despre independintia gubernementale; — articulu VII despre independintia legislativa; articulu VIII despre independintia esecutiva a Transilvaniei; articulu IX dice apriatu, ca Maiestatea Sa in trebi ce atingu pre Transilvani'a, se va consultá cu gubernulu Transilvaniei si va ascultá reflectiunile dietei.

Si tote aceste-a pacte, si tote aceste-a legi, cá dreptu publicu transilvanu, intaritu cu juramente, subsistu, trebuie se subsiste si astadi, ele nu sunt modificate decatu prin legile dela anulu 1863/4.

Prin aceste-a da, ca-ci sunt legi aduse pre calea cea mai legale, legi juste, morale si oneste, legi confirmate, sanctionate si autenticate de monarchulu si dejá intrate in vietia.

Dara nici odata prin legile de uniune din 1848, — oari, mai repetiescu inca odata, ca pentru natiunea romana din Transilvani'a nu sunt alta, decatu o procedura politica de impacuire (Politisches Vergleichsverfahren); precum mi vine a dice si despre sistem'a dualismului, ca e, déca nu ceva mai multu, celu pucinu, unu pactu de egemonia intre doue natiuni ale imperiului.

Standu proieptulu ce jace la ordinea dilei, in care se face pomenire si de Transilvani'a, in legatura cu legile pomenite, ce sunt despre uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, voiu deci a me ocupá pucintelu cu aceste-a:

Se mai aratu nelegalitatea, imoralitatea si nejustitia acestoru legi?

Legea uniunei articulu VII adusu la an. 1848 in Posionu nu pôte se oblege pe Transilvani'a, pentruca acést'a in cartea sa de lege in forma legislativa nici odata nu o a primitu. De asemenea legea uniunei articulu I dela anulu 1848 adusa in Clusiu nu pôte se oblege pe Ungari'a, pentruca acést'a asemenea nici odata in diet'a sa in forma legislativa nu o a primitu.

Transilvani'a nu pôte impune legi Ungariei, si chiaru asié Ungari'a nu pôte fi indreptatita a impune legi Transilvaniei, amendóue fiindu cu totulu independinte un'a de alt'a. Dara afara de aceea articulu I. 1848 din Clusiu nu a trecut prin tote formele de legislatiune, prin urmare acela nu e legalu, acela nu e lege.

Tóta lumea scie, ca acela nu a trecut prin stadiulu autenticarii; tota lumea scie, ca nu s'a corespunsu articulu IX dela 1744, care tiene, ca: ori ce lege cá se fia lege valida, are se fia confirmata, sanctionata, autentificata si provediuta cu propri'a suscriere si cu sigilulu Maiestatii Sale principelui.

Acést'a insusire din urma, seu mai bine dicundu necesitatea ei, se pomenesce insusi si in rescriptulu de sanctionare dto 14 Iuliu 1848 in care se dice apriatu: „hogy annak kinyomatása és a szükséges kiegészítés végett, elegendő példányokban legfelsőbb aláírásunknak leendő felküldése felett a belügyminister utján rendelkezetek.“

Acelu articlu (art. I 1848) n'are aceste calitati, prin urmare nu pôte fi validu; ba ce e mai multu, nici insusi originalulu nu se afla. Nu pôte avé valóre de lege nici pentru aceea, pentruca nici odata nu s'a publicatu, ceea ce dupa dreptulu publicu transilvanu inca se cere pentru validitatea unei legi.

Ci acelu articlu de lege este si imoralu, injustu si neonestu, macar insusi Verbötzi dice Prol. tit. 6 „Lex debet esse justa et honesta.“

E sciutu de comunu, ca acela articlu de

lege s'a adus fara concursulu si in contra in-voirii romanilor, cari facu $\frac{3}{4}$ parti ale locuitorilor tierii, — si ca romanii in adunare legiuita si prin petitiuni substernute monarchului au protestatu de a se face uniunea fara ei. — sciutu e si aceea, ca acea lege s'a facutu fara o matura precaugetare, oi in midiloculu terorismului si furorii de pe ulitie; si apoi cine nu vede ca acea lege nimicesce pentru totdeun'a existinta nationala a romanilor ca atari, ducandu la Ungaria unde sunt legile cele mai asupritorie pentru nationalitati, si unde dupa legi nu existe alta natiune decat cea maghiara. (Va urmá.)

Blasiu 21 Martiu 1867.

Bucuria! Bucuria! Diuarele maghiare si unulu din cele germane de vreo 2—3 septemani nu facu alta, decat inregistréza manifestarile de bucuria, ce se fia produsu si in Ardélu denumirea ministeriului unghurescu.

De merita crediementu diuariale, maghiarosecunii si partea mai mare a „circumspectiloru“ stau se si ésa din pele, cá se se destinga de parentii lor, cari dorindu au doritu se vedea momentulu fusiunarii Ardélului in tier'a unghuresca, inse au moritu si nu l'au vediatu. Ba, ce e mai multu, unele diuaria-su bune bucuróse a generalisá bucuria, pre catu se póte fara de o totale nebagare in sama a buneii convenientie, si a o estende chiaru si la unii diutre romani! Ele descoperu cu multa placere si multiamire, ca tieranii romani in doue sate s'au atasiatu fratiloru sei in sferbitute tieraniloru maghiari, spre a serbá dimpreuna denumirea ministeriului pestanu!

In midiloculu acestoru valuri de entusiasmu, concede, dle Red., pucinelu locu unui cuventu sinceru cu privire le cele, ce se petrecu.

Bucuria, entusiasmu si altele de felulu acestu-a sunt lucruri fórte schimbatiose; ele usioru ocupa glótele, si anevioia pre ómenii cugetatori.

Acum eu concedu, ca nonele incercari voru fi luatu de pre grauntia pre o anumita clase a maghiariloru din Ardélu, pre clas'a aceea, ce si poté cantá cu Oratiu „nos numero sumus, et fruges consumere nati.“ Dar' éca, ce nu concediu eu.

Eu nu crediu una data cu capulu, cá in Ardélu se se afle unu singuru maghiaru cugetatoriu, la care sperarile duloi in momentulu presente se traga josu cumpan'a ingrigirei si a temeriloru. Pentruca, ce? Póte supine cineva, ca totu trecutulu fatalu, calamitosu alu acestei tieri batute de sorte a sboratu relasandu dupa sene nici unu grauntiu de invetiatura? Se nu fia venitu nici acesta clasá de maghiari la convingerea, ca timpulu suprematisarii a trecutulu, ca numai boileru le poti schimbá jugurile, cum 'ti placé, éra popóraloru, dupa ce au venitu la consciencia de sene, nu si éra nu?

Pentru onórea cugetatoriloru maghiari nu voiu concede nici una data, ca eli s'aru fi bucurandu de intremiediuulu presente.

Din contra eu-su tare convinsu, ca toti maghiarii cugetatori vedu, cá si noi, ca cestiunea ardéléna nu se póte deslegá numai prin nesce deduceri juridice, prin citarea si reactivarea unoru legi aduse de forti'a maiora cu calcarea celoru mai primitive principia de dreptu si convenientia, unoru legi, ce indata la prim'a incercare de a castigá recunoscerea poporatiunei au inundatu patria cu sange, unoru legi, ce timpulu in fakta inca le a nimicitu.

Eli vedu, os in Ardélu afara de portatorii feudalismului si toti privilegiatii, ce la 48 au procliamatu uniunea finesta, mai este unu factoru, care nu erá ertatu alu tiece cu vederea, care nu sufere, si nu póte fi neconsideratu.

Eli sciu bine, ce potere de vietia este in natiunea romana. Parentii lor pre lunga tóte midilócele de asuprire, impilare, smacinare, nu o au potutu nimici. Din caus'a acest'a nici unulu din eli intieptiesce nu póte sperá, ca natiunei maghiare se'i succedia asorbirea romaniloru, acum, candu romanii sunt ajunsi la cunoascerea de sene.

Timpulu suferintiloru, timpulu nedreptatiloru stau in dreptulu romaniloru ardeleni si nu e potere pre parentu, carea in modu duratoriu se'lu readuca prese noi.

Dintre aceste inchiaiu, ca nesuintiele de a pune Ardélulu intru una stare cu totul opusa dorintieloru respicate serbatorése de natiunea romana, ce face maiortatea multu precumpani-

to'ia a locuitoriloru tierii, mai multu: intru o stare, de care natiunea romana se infóra, nu potu se produca bucuria in maghiarii cugetatori.

Ma si bucuria multimei „cujus non est sapere“, catu de pedestra-i! Cuscienti'a-i spune, cá fusiunea ar fi nedrepta in gradulu celu mai mare pentru natiunile conlocuitorie. De aceea inoa de pre acum 'si forméza intipuire de opusetiune violenta, 'si nelucesce acte crudi de rebunare purcese dela celi, ce aru deveni fara dreptu la casu, candu dilele nostre aru fi inceputulu unei stari duratorie. De aci-si pornesce faime infioratorie, prin cari ea de sene-si turbura visulu de auru.

Ce se tiene de sasi, cine se dica despre eli ce se bucura de evenimentele mai nóue? Este omu, care manifestarile sporadice ale partitei tenere (Jungsaachsen) se le judece de ale natiunei sasesci? mai multu, este cineva, care se le judece de sine sine si nu de manevre politice, pre cum sunt? Cine vede intr'ensele altu ceva, cá manevre, acel'a necunosce trecutulu, ignoréza politica traditiunale a sasiloru, care politica o vedemu peastrata ou constantia in totu decursulu secliloru, de si acusi sub unu velu, acusi sub altulu.

Deci ardélenulu póte cantá in voli'a buua:

Bucuria! Bucuria!

Vorba frumoasa pustia. — u.

Pest'a 28 Mart. n. Corespundintia particulara. Casulu celu sgomotosu intemplatu aici cu dn. consiliariu I. Macelariu nu s'a descriu in nici o fóia asié precum ar trebui se'lu cunoasca romanii dupa intregulu adeveru; de aceea eu me voiu sili a ve suplini mai multe din funtani autentice.

Dn. I. Macelariu se convinsese de multu cá si cei mai multi romani, cumca natiunea romanésca n'are se astepte nici unu felu de libertate de aici. Declaratiunea dlui I. M. data presiedintelu dietei dupa casulu din 7 Martiu inoa adeveresce acésta. Póte ca veti fi aflatu la timpulu seu, cumca vreo cativa inisi se invoisera inca pe la finea lui Ianuariu, cá acei deputati romani transilvani, carii apu o asera a'si da credentialele se plece catu mai curendu spre Pesteá si acolo se dea o declaratiune asemenea petitiunii din 31 Dec. 1866, éra cu atata se se finésca tóta actiunea lor pana la incoronare. Se spune cá lucru siguru, ca cu acéstu planu s'aru fi invoitu si cei doi capitani supremi dela Fagarasiu si Nasedu.

Pre candu a sositu dn. I. M. in Pesteá, se aflá ca dnii Al. Bohatielu prefectulu de districtu si Gr. Moisilu vicariu cá deputati dela Nasedu nu voru fi verificati, pentruca districtulu Nasedu nu a existatu in 1848, oi elu fusese octroatu mai tardiu prin monarchulu, ceea ce inse diet'a nu vre se recunósca nicidecum, pentruca cu acésta s'ar vatama continuitatea de dreptu a stralucitei, eroicee si generósei natiuni maghiarésce. Asié nasedenii fusera scapati fara vin'a lor din cornulu de capra, séu déca vreti, dintre ciocanu si nacovalá intre care vinu toti aceia, carii se incérca a tiené mana buna dupa o vechia dicatóre si cu archangelii si cu Belzebub. Acésta impregiurare se telegrafá domniloru nasedeni, carii inse pana in diu'a de astadi n'au datu nici unu respunsu. Au fostu provocati si prin scrisóre, cá séu se'si retraga credentialele si se depuna mandatele, séu se a lerge incóce spre a lua parte la acea actiune parlamentara anume ou ocaziunea desbateriloru asupra propusetiunii ministeriale Nr. 1 din 2 Martiu. Nu s'a intemplatú nici un'a nici alt'a; éra dn. I. Puscariu prefectu alu distr. Fagarasiu ajunse aici abié pe 3 Martiu. Totu pe atunoi se mai primi o scrisóre dela Clusiu, in care se arató, ca dintre romani trei ddni A., L. si P. aru fi chiamati in susu, precum se dá cu socotéla, pentru cá se dea informatiuni catu se póte mai eesacte despre totu ce vrea si ce pretinde natiunea romanésca. Adica cei carii se afla la putere credu ca voru aflá starea lucrului mai curendu dela trei patru individi, decatú din tóte manifestatiunile esite de 19 ani incóce din partea natiunii romanesci in adunarile de poporu, in congrese, in dieta, in petitiuni si in foile publice; inse ce potu sci si spune trei patru inisi mai multu decatú s'a manifestatu pana acum, éra de voru spune séu mai multu séu pucinu, o potu sci, ca spus'a lor nu va oblega pe nimeni, precum n'a obligatu nici promisiunile unoru archierei. Totusi s'ar paré, ca acea chiamare ar avé atatu folosu, ca din acésta impregiurare se vede, cumca nici barbatii de statu maghiari carii a-

junsera la putere, nu se mai inecóda la spusesele celoru de colórea dloru Ios. Hosszu, Boer etc., ci cauta alti informatori. —

Dupa sosirea dlui I. Puscariu pucinii deputati romani ardeleni, adica cu toti cincinci iniformara o mica conferintia, in care se propuse spre desbatare, cá dupace la 1-a propusetiune nu se potú face nimicu, declaratiunea privitoare la autonomia tierii se se faca ou ocaziunea propusetiunii 2 a si apoi se ésa ou totii si se mérga acasa la Transilvania. Dn. I. P. s'a opusu la acea propunere dicendu, ca dea inca nu e informatu bine si se mai astepte ou totii; s'a invoitu numai, cá venindu treb'a la votare in dieta, dloru cincinci inisi se dechiare ca n'u potú vota si se ésa afara. Asié s'a si intemplatú, ca patru inisi au esitu, si a remasu numai dn. Tulbasiu.

Totu in 4 Martiu sér'a se mai tienú odata mic'a conferintia, in care dupa alte discusiuni macre dn. P. provocanduse la diplomati'a inalta si la schimbarea impregiurariloru, facú propunerea urmátóre: „Se nu facemu nici unu pasu, pana nu vomu merge ou totii in corpore la ministrii si la intieptii tierii.“ Acea propunere se primesce, éra a dlui Macelariu cade si prin acésta elu remane cu totul isolatu. Pana in dimineti'a urmátóre trei itsi s'at reculesu si s'au abatutu dela conclustulu de sér'a. Asié dn. m. capitani I Puscariu facú visitele numai singuru. Din toti escel. sa dn. ministru conte Em. Mikó pofti pe ilustritatea sa la o convorbire pe $3\frac{1}{2}$ óre dupa amiédi, ce inse atunoi nu s'a potutu, pentruca romanii ardeleni érasu tienura o conferintia, la care luá parte si dn. Ios. Hosszu. Resultatulu fú, ca P. si H. remasera la parerea din nainte, B., T. si M.—nu intre dóua luntzii si si M.—riu singuru.

Ce s'a intemplatú in siedinti'a dietala din 7 Martiu soiti din foile publice si din actele dietei; numai nici chiaru „Concordi'a“ nu a scrisu aceea ce audise si redactorulu ei cu urechile sale, ca nisce deputati strigara dlui Macelariu pe unghuresce: „Acésta e Daoromania, elu crede ca este la Bucuresci, nerusinatulu, josu ou elu“; éra candu dn. Macelariu intrebá pe vecinulu seu Dobransky, ca ce va se dica acea larma si sberatu infuriatu, unu altulu li strigá: „és még tesszi magát a tolvaj!“ adica pe romanesce: si inca acéstu talchariu se prefaca.“ Dn. Deák inca devenise fórte involbúratu, inse nu asupra dlui Macelariu, ci asupra celoru conationali si sei, carii sberau si urlau „szemtelenség si tolvaj“, ca marelu patriotu inca 'ia fostu rusine. Dupace esira in ooidoru sudalmile nu mai incetá, pana candu unu deputatu romanu din Ungaria siopti dlui M. la urechia: „vedi, departate de aici, ca nu e bine.“ Candu á trecutulu M. spre usia, unulu mai strigá dupa elu: Auditi mei, ca a voitu se dea la presied. opiniunea sa separata in limb'a valacha, éra candu l'a intrebatu presiedintele, ca dóra este petitiune, elu a respunsu: Ba nu, ca eu n'am venitu aici se petizionezu. La 3 dile dn. M. a mersu acasa, éra dn. I. P. s'a inscrisu in clubulu lui Deák. Timpulu va alege, care din acei doi ómeni harnici o a meritu mai bine pentru natiune, ca pentru persóna este altuceva.

Tóte cá tóte, dara Transilvani'a are trebuintia de diet'a sa. —

Pest'a 30 Martiu. Astadi se primí operatulu maiortatii pentru obiectele comune atatu in desbatarea generala, catu si in a 2-a si a 3-a cetire fara modificare. Fóia oficiala publica unu rescriptu regescu pentru desfiintarea gendarmeriei in Ungaria. Altu proiectu de lege in privinti'a recrutarii din estu anu face camerei o propunere, in care se defigu anii de servitiu la 6 si mesur'a la 59 polioasi, remanendu in privinti'a liberarii de militia legea de mai nainte. Pentru remunerarea honvediloru dela 1848 inca se dederá proiecte camerei. — Dar' ostirea si glótele regelui cum se voru remunerá?!

Craiova 1867, Martiu 10.

Domnule Redactoru!

Ne amu promisú in epistol'a precedente, ca vomu veni a dá principelui nostru Carolu I. o invetiatur'a, cum ar puté imbunatati situatiunea ce, dupa marturisirea tuturoru, este atatu de anormala catu si nesuferita.

Ce nebunia! va dice cineva. A se crede unu omu, carele nu a fostu nici Demnu, nici incai vre una data ministru, ca este in stare a dá consiliuri, ce voru fi ascultate de cei, pe care Dumnedieu ii pune preste popóre, este o

mania de acelea ce denota in patemasu un'a scadere de intieptiune, chiaru candu ar fi avut'o vre una data.

Asié este, o marturisescu. Dar' fiinduca inaintea nóstra au mai fostu asemenea mániaci; precum abatele Duguet, carele a scrisu o carte intréga, in patru volumine, pentru principele de Piemonte ¹⁾, si baronulu de Bielfeld, carele a scrisu un'a alta si mai mare pentru principele de Prusia ²⁾, si ei dintr'unu punctu de vedere cu totulu sciantificu; nu sciu pentru ce noi amu fi gresiti, candu, mai alesu, o facemu dintr'unu punctu de vedere istoricu si cu totulu locale.

Nu avemu de locu pretensiunea de a vedé consiliurile nóstre adoptate. Dar' cá se imprumutamu o frase a autorului din urma ³⁾, vomu dice cá si densulu, ca nu voimu decatu a arátá Altétiei Sale si poporului romanu macsimel ce avemu noi, toti romanii si in genere toti partisanii romanismului si ai inaltarii natiunii nóstre; fiinduca se voru gasi o multime de ómeni interesati si orbiti pana intr'atatu, incatu se dica cá neci nu ecsista un'a asemenea partitu in Romani'a, — cu tóte cá ea e puternica.

Acestea dise, credemu, ca vomu stemperá pucintelu pretensiosulu titulu ce s'ar puté dá epistolei acesteia de: Metod'a nefalibile, cum se se de Romani'a in man'a romaniloru séu o lovitura de statu in Romani'a ⁴⁾.

O lovitura de statu! O! ce grozavia. Nu, nu te speria, iubite lectore. Nu suntemu din aceia ce 'si complacu in teoriile loviturilor de statu: o lovitura de statu, in sensulu celu a-deveratu, nu este atata de pernitiósa, neci asié de pucinu trebuintiósá cate odata. Loviturile de statu le au depopularisatu ceva, ori mai bine le au discreditatu cu deseversire, parodiele.

Lovitur'a de statu a nóstra, departe de a íuá libertatile si comoditatea cuiva, le va dá tuturor membriloru societatii, intr'unu gradu superioru. In locu de a vatama ori a pagubi pe cineva, va veni in folosulu si ajutorulu tuturor. Ea va aduce statulu in starea lui normale, intr'o stare de sanatate si de potero, delaturandu vitiulu séu ból's celu face a fi astadi siubredu, slabu si languedientu. — Éta unu programu ce nu s'ar puté refusá.

Si intr'adeveru, domnule, ce este, ori mai bine ce trebue se fia o lovitura de statu?

Se cercetamu pucintelu cu ratiunea pura, facundu se taca ratiunea practica.

Unu statu, ce 'si dá o lovitura ce se fia óre?

Este o regula ce neci o societate ómenéscá nu a putu'o, si nu o va puté lepadá: Ca statulu trebue pusu in conditionile cele mai favorabile, cá se fia puternicu, tare, prosperu si durabile.

Esté apoi o aksioma ce astadi, celu pucinu, nu va puté fi de nimeni contestata: Ca statulu este cu atatu mai tare, mai puternicu, mai prosperu si mai durabile, cu catu va satisfacé mai complintu interesele materiale si morale ale membriloru societatii ce protege; ori, déca vrei, mai in generalu, cu catu va realisá un'a mai mare dose de interese sociale.

Candu asié dar' unu statu se simte ajunsu intr'o asemenea languediá, neputintia si febletia, incatu nu'si póte indepliní, ori 'si indeplinesce

fórte neperfectu, misiunea sa, realizarea unei insemnate dose de interese. nu se cuvine óre a se gandí la o indreptare, la o reparatiune ce are a'si dá?

Candu aceste preocupatiuni determina pe cei ce suferé, se faou revolutiunile. Candu inse, determina pe celu ce face se suferé, se faou loviturile de statu.

In previsiune si de temerea unei crise revolutionarie, ale carii consecintie nu se potu neci una data calculá, lovitur'a de statu trebue se fia o necontestabile necesitate de a prevení anarhi'a, ból'a cea mai periculósa a staturiloru.

De acea loviturile de statu au si ele logie'a lor, motivele legitime, scopulu si tient'a lor morale, procedur'a si regulele lor proprii.

Loviturile de statu se faou de una virtute in contra unui vitiu inerentu statului, de care nu se póte altfelu curati; se faou in numele unoru interese morale si au de resultatú inevitabile satisfacerea aperta a maioritatii membriloru societatii. De acea nu au resistentii sangeróse, neci consecintie fatale: a dóna di, societatea respira mai bine decatu mai nainte, se bucura de mai multe avantaje materiale si morale; se faou fórte lesne, si isbutescu indatu. Intunereculu dispare, fara lupta, indatu ce lumin'a se ivesce.

Candu vitiulu lovesce virtutea, ori chiaru altu vitiu, minoritatea pe maioritate, este usurpatione nu lovitur'a de statu; ca-ci nu este in perspectiva interesulu statului séu interesulu generale.

Interesulu generale alu staturiloru, nu contestamu, este justiti'a, „Justitia regnorum fundamentum“, nu interesulu multimei; dar' satisfactiunea interesulu generale, póte fi altu ceva decatu libertatea, singurul agentu ce are a reformá, a regulá si a infrená tóte interesele in genere, si care nu contradice intru nimicu justiti'a?

Asi schimbá, asié dar', unu statu fundamentulu seu, substituindu principulu libertatii, principulu pe care se radimá pana aici, este oea mai formósa lovitura ce si-ar puté dá.

Atunci si-ar puté dice: „Libertas regnorum fundamentum“; ca-ci libertatea contine neaparatu justiti'a, precum justiti'a nu a sciutu totudeuna se contiena libertatea.

Cá se se intieléga si mai bine ce numimu noi, si ce trebue se se numésca o lovitura de statu, se luminamu cu esemple trase din istori'a nóstra contimpurána.

Teoriile se scobóra din regiunile contemplatunii si ale cugetarii, pe terenulu practicei, incarnanduse in ómeni, personificanduse, precum se dice.

Astfelu, dar', candu Austri'a, in persón'a suveranului seu substituá vointiei unui omu, vointi'a generale a popóreloru sale, statulu Austriei facea o lovitura de statu legitima, salutarie in tóte privintiele, nevatematóre in neci una.

Astfelu, candu, la 2 Maiu, Romani'a, in persón'a reprezentantelui suveranitatii sale, nenorocitulú príncipele Cuza, substituá vointi'a natiunii romane in loculu vointiei unei oligarhii de avuti, care dupa circumstantie locale era inca si fórte pucinu romana, facea una din cele mai frumóse lovituri de statu ce s'ar fi potutu face ⁵⁾, legitima, salutarie in tóte privintiele si pe care nu o va puté depará de locu, in facia istoriei si a ómeniloru inteligenti, neghiób'a usurpatione a dreptului constituantu ce, din imboldirea demonului seu celui reu ⁶⁾, avú bonomia de a crede ca va puté face.

Una asemenea lovitura de statu propunemu si noi principelui Carolu, nevedindu posibilitate de indreptare pe alta carare.

Lovitur'a de statu a nóstra, din una norocire exceptionala patriei nóstre, este atatu de simpla si atata de lesne de pusu in lucrare, in catu toomai pentru acést'a scapa din vedere.

Este vorba, acum, se'i aratamu metod'a cea adeverata; fiinduca suntemu in circumstantie fórte delicate. O gresita metoda in aplicatiune póte prea bine scalcá si chiaru corumpe sistematulú celu mai salutaru.

Acést'a o vomu face in epistol'a urmátore, avendu necesitatea, totudeuna data, a chiama in

⁵⁾ . . . Este restornarea constitutiunii oligarhice, care stringea pana acum natiunea romana de gutu, nelasandu'i suflarea libera pentru desvoltare.

Gazet'a Transilvaniei Nr. 36, dela 6 Maiu 1864, pag. 145.

⁶⁾ Numitu Cogalnicénu.

giurnlu si ajutorulu nostru pe toti romanii cei buni.

Neconsecintiele, ori mai bine nemintósele preocupatiuni de usurpatione si autocratie ale lui Cuza si ale complicelui seu, nu a profitatu acestora, ci reactiunii.

Astadi, díca ori ce va voi cineva, suntemu in plina reactiune. Reactiunea s'a impacatu si cu Cuza si cu remasitiile lui, si mai alesu cu metodele si procedurile lui de a guberná ⁷⁾, numai cu natiunea nu s'a impacatu; ca-ci (reactiunea) cu votulu universale, dupa díns'a, crim'a cea mai mare a lui Cuza, nu se póte impacá. Ea nu a voitu neoi una data indreptarea vitiiloru introduse de o rea-vointia, ci stergerea votului natiunale ⁸⁾, periculosu pentru dens'a.

Éta cuventulu enigmei Legei electorale, parchetata pe clase si interese, si care aici la noi, intr'unu modu particularu este atatu de favorabile intereseloru straine, precatu vatematóre celoru natiunale. Sanetate!

Manoile Quinezú.

Nota Red. Epistol'a precedentá la care provóca D. corespondinte la inceputu cuprindea comentariile publiculu asupra concesioniloru, ce le-a facutu min. Ioanu Ghica Turcoiei, candu fiindu la Constantinopole se invoí la jignirea unoru drepturi de statu autonomu si suveranu ala Romaniei. In aceea si epistola se atribue tóta procederea acéstá numai sistemulu fanarioticu, care n'are de principiu ferirea atacarii drepturiloru si consolidarea natiunatii romane, oi-si joca caii in Romani'a numai in favórea lor, si spre admírea si letargiarea vietiei natiunale a poporului romanu. Negotiatiunea o ascrie numai fostulu ministru, de tempu ce príncipele o desprobase cu indignatiune, ér' natiunea inca nu fú consultata, ca ea ar' fi spriginitu pre Domnitoriulu in nobilulu lui simtiu de a nu suferi neoi o umíltia. Apoi condamna politic'a si sistemulu fanarioticu, care a studiatu a impilá si umíltatulu romanu, facundu economia cu subtragearea mediuloceloru de cultura, cá se nu se lumineze natiunea romana. Asia e, ca-ce pana eandú Romani'a nu va avé politic'a s'a natiunale, cum avea odinóra inaintea invasiunii fanarotismului, nu póte se se inaltie in consolidarea s'a, fiinduca ómenii scólei fanarotiloru faou tóte escamotarile, tóte nemoralitatile, tóte umíltatiunile, nemicu n'au santu, numai se póta a se sustiené la potere prin or-ce intrigi, fia acelea catu de umíltóre pentru natiune. Ei se faou progresisti, ei conservatori, ei liberali, — ultra liberali, — moderati, republicani, monarchisti, aristocrati, democrati, ma si comunisti, revolutionari, chiaru si demagogi, numai se si póta aperá sistem'a scólei lor; si cá se se póta sustiené la potere or in ce impregiurari, se dau si de ómenii ordinei in Romani'a, cu tóte ca sunt sementi'a celei mai diavolesci apucaturi pentru disordine. Si in chipulu acést'a suntu tóta piedec'a inaltarii romanismului, oare cu o politica natiunale cá Serbiei ar' fi bulevardulu civilizatiunii europene si mustra de statu natiunale. Fanarotismulu sunt a se ascrie tóte neajunsurile, prevaricatiunile si dilapedarile in administratiune, ca elu nutresce imoralitatea. Dar' se nu lu lasamu, cá se ne repuna si drepturile cele mai sacre, patrimoniu, ce ni-au lasatu stramosii nostri de autonomia prin traficari lor, cum fura si cele dela Constantinopole. Se va sparge cibulu acéstui sistemulu fanarioticu, intr'unu minutu Romani'a se va aflá mai mandra si mai frumósa, pentruca ea se va gasi, ca e moralisata. Ne trebue dara o scóla natiunale, care se nu sternésca ingrigiri, ci incredere si fiducia in bunulu Domnitoriu ce ni-l'a datu provedinti'a pentru a ne inaltá la culmea fericirii pasindu de mana, cu densulu inainte! Aceste le adaugemu acum. Nu publicaramu acelu articulu fiinduca ei trecuse valórea ca ministeriulu cadíuse. —

⁷⁾ Dá strainiloru bogati'a natiunale, sub numire de concesiuni si lovesce instructiunea si luminarea poporulu, sub numire de economia.

⁸⁾ In alte tieri póte fi prea bine votu natiunale si acela ce nu este universale. La noi inse lucrurile sunt astfelu intocmite, de politic'a inimica ce ne lucréza de doua sute de ani, incatu numai votulu universale are óre care perspectiva de a fi natiunale: tóte partitele preponderante sunt inecate in natiune. Ori care altu votu, nu numai nu va fi natiunale, ci inea antinationalu intr'unu modu ingrozitoru. Esperienti'a acestoru treidieci si siese de ani díca urma ne scutesce de ori ce proba.

¹⁾ Institution d'un prince, ou traité des qualités, des vertus et des devoirs d'un souverain, soit par rapport au gouvernement temporel de ses états, soit comme chef d'une société chrétienne qui est nécessairement liée avec la religion, par l'abbé Duguet, imprimé ce Londres l'an 1740.

²⁾ Institutions politiques par Mr. le Baron de Bielfeld, imprimés à la Haye, l'an 1780.

³⁾ Je voudrais simplement rendre compte a Sa Majesté et aux peuples Prussiens des maximes que j'ai eu l'honneur d'enseigner a Votre Altesse royale.

Baronulu de Bielfeld. — Epistol'a catra príncipele Prusiei, la anulú 1759, lanuaru anteu, adresandu'i o-per'a sa: Institutiunile politice.

⁴⁾ Se nu cugete cineva la neci o turburare. Se védia definitiunea de acestu felu de lovituru de statu, ca ea ar servi de remediu linitivu pentru ból'a cea mai mistuitóriá, in chipulu, dupa cum se desvoltéza mai incolo, si moderamen inculpatae tutelae alu sustarii si imputeririi natiunii in contra sistemulu fanarioticu, care avea de tiente a totu suprimá conscienti'a de sine natiunale prin angustarea mediuloceloru de cultura, va justifiá stavilirea reului esitu din joculu strainismului; si prin redicarea elementulu proprietariu alu tierii, a romanismulu si strainii voru fi mai fericiti si mai securi. Cum se se face acéstá, Minerva va respunde, ca fara predompiulu ei neajmuru nu e mantuintia. — R.

Cronica esterna.

FRANCIJA. Situațiunea Europei facia cu oris'a presenta. (Urmare.) In 16 Martiu incepe sedinti'a min. de statu D. Rouher si face o manifestatiune, tragundu o perde depre secretele regimului lui Napoleone, precum alt'a mai franca nu amu asteptatu. Eoca-i mediulu pentru direptiune:

Rouher incepe cu cuvintele lui Thiers: inca o eróre si . . . Elu si dá opiniunea, ca regimela n'a comis nice o eróre si dovedesce acést'a; apoi respinge opiniunea, cumca Franci'a ar' fi acumu mai tare amenintata decatu mai nainte, dicundu, ca pentru Franci'a erá cu multu mai mare periculu mai nainte, candu avea a se teme de 70 milióné si preste aceea inca si de sant'a aliantia. Acést'a a fostu caus'a slabitiunii monarchiei din Iuliu. — Federatiunea germana de mai nainte a fostu mai periculosa pentru Franci'a, pentrucá ea si-a avutu conecsiunea in Petropole si amenintia pe Franci'a la Rinu si la Alpi. Federatiunea germana n'a avutu numai putere defensiva, cum dice D. Thiers. Anulu 1859 a doveditu contrariulu, ca ar' fi atacatu pe Franci'a, deca acést'a in resbelulu cu Austri'a ar' fi atinsu teritoriu din federatiunea germana. In privinti'a amenintarii din partea Prusiei si a Rusiei dechiará cá si Ollivier, ca Franci'a in aliantia cu Angli'a voru sci a tiené in frenu patimile desfrenate, si deca Rusi'a va vré a procede ér' cá in 1854, va dá totu deacele pedeci cá si atunci. Regimulu francesu va procede a luá pe Turci'a in aperarea s'a si va affá o resolvare, care se coresponda dreptatii si umanitatii.

Despre evenimentele din 1866, diu'a din 4 Iuliu, despre batali'a dela Sadova si politic'a Franciei in procederea s'a facia cu puterile portat'orie de resbelu vorbesce intocma cá si Ollivier. Franci'a a jucat' role de medilocitoriu, care nu e fara gloria, fiinduca Prusi'a se affá inaintea portiloru Vienei facia cu o armata derangeata si se incordá a continuá lupt'a. Itali'a vrea se-si resbune pentru batali'a dela Custozza si Franci'a a fostu aceea, careia viitoriulu ei va fi detoriu cu recunoscintia, si apoi adauge: ca cu medilocirea s'a i-a succésu a sustiené integritatea Austriei, candu ei erá ocupate 2 provincie si capital'a amenintata cu deparada. Noi ceruramu cederea Venetiei si realisaramu cu aceea program'a din 1859: „Itali'a libera dela Alpi pana la Adria.“ Ingrigirea nóstra s'a intinsu preste toti, noi am opritu pre invingatoriulu, (Prusi'a), candu vrea se iè 90,000 locuitori din Bavari'a. Pentru Würtemberg si alte state am castigatu conditiuni mai favorit'orie (fórte bine! fórte bine!) In 20 dile pacea fú restatorita, pre candu se parea, ca amenintia linistea Europei; armatele se întórnera in patri'a lor si nu mai curse sange si civilizatiunea éra-si primí loculu intreruptu print' unu momentu de amenintiare (fórte bine! fórte bine!) Unde diace aicia responsabilitatea? Numai o eróre inca diceti voi? Cuventulu acést'a ar' poté se fia fórte periculosu deca n'ar' fi nedreptu. Nu, Franci'a n'a comis nice una singura eróre (aplause infocate! miscare!) De aci descrie Rouher istori'a miscariloru germane pentru unificare si deduce, ca Franci'a prin nou'a stare a lucrurilor a mai castigatu in securitate. éra despre Austri'a vorbesce asia. Astadi se affa o Austria, care nu va ramané indelungu ametita, ea si are puterea za de viatia in cele 33 milióné de locuitori; din evenimentele din urma a capatatu experientia si a luatu curagiu, care va repará calamitatile. Isvórele ei ajutat'orie nu se voru mai respí mai multu la Ticino si la Dunare.

Ea nu va avé mai multu, candu politic'a maghiara, candu una germana, candu italiana. Puterile luptatorice se voru organizá pe calea federativa. Acolo dar' se affa 33 milióné, cari print' nemicu nu sunt legats de Prusi'a séu de Germani'a. De aici trecundu la presentu respinge asertiunea lui Thiers, cumca Franci'a n'ar' avé aliati si e amenintata de o coalitiune infricosiata si ca o provóca pe acést'a prin o politica neprudenta in orientu. Si aici vorbesce in sensulu lui Ollivier si mai adauge afara de acelea urmatórele: ce? dóra Prusi'a nu ar' fi escontentata pentru seculi? Au prin tractatulu de Nicolsburg nu-i sunt demarcate granitiile? Vré ea dóra a strabate pana la laculu Zuider? Prusi'a in privinti'a a-

cést'a a datu Franciei cele mai absolute garantii (miscare!) Déca Franci'a nu dá crediementu acestorur garantii n'ar' fi suferitu astufeliu de pretensiuni (pré bine! pré bine!) Franci'a primi consecintiile unui resbelu, care-si avea marginea sa si, dupa opiniunea mea, necesitatea s'a, inse pretensiuni preste mesura si post'a fara de margini Franci'a nu o primesce (pré bine! pré bine!) In diu'a, candu Prusi'a ar' vré se puna in siacu laculu Zuider, Franci'a si Angli'a si voru redicá vocea, care va trebui se faca pe Prusi'a, cá se precépa cá tempulu arogantiiloru turba te a trecut. Mai incolo despre planurile ambitiunii rusesci in orientu mai dioc, ca in diu'a, candu Rusi'a si ar' innoi incercarile s'ale in orientu, occidentulu va avé aceleasi interese, aceleasi puteri si aceleasi vointia.

Nu cumva politic'a nóstra in orientu e turbatoria de pace séu dusmanosa autoritatii sultanului? Nu, ci ea este o politica traditionala. Din tempurile cele mai antice, dela resturnarea imperiului romanu, aceste interese au affatu protectiune la Franci'a: noi vomu continuá rol'a acést'a. In Cret'a ne incordamu a domoli insurctiunea si a castigá poporimei o satisfactiune seriósa: noi damu consilia regimului Sultanului ne intielegemu cu Rusi'a, cu Angli'a si cantamu o deslegare, care se faca posibila demolirea patimiloru celoru stricatióse. E acést'a o politica turbatoria? Cum? Prusi'a se affa in ajunulu aliarrii cu Rusi'a prin unu tractatu pe suptu mana séu in acrisu spre a ajutá Rusi'a la cucerirea marii negre? si c. l. Au nu e Constanti-nopolea, cum dice Napoleone, dominatiunea lumiei? Óre diace in interezulu Prusiei a favorisá marimea unei puteri, care cu bracielle s'ale cele nemesurate cuprinde intregu occidentele? Estea sunt numai visuri. Totu, ce scimu noi, totu, ce observamu noi in Europ'a, respinge o astufeliu de parere. Puterile se misca intre sferelle s'ale si intre inaltimile s'ale.

Intreolalta inse revarsa radie de simtiementu de armonia si nu de dusmania (aplausu!) —

Tempulu va consantí acést'a armonia si simpatia. Natiunea francesa n'are nice o scadere, ca nu cresce in estensiune, numai se castige in inaltime, numai se se desvólte ea mai incolo in putere si in avutiile s'ale si adi, candu suveranulu ei i-a deschisu noue orizonte. are se fia senina, linistita adunandusi puterile intru exercitarea libertatiloru interne si desvóltandusi puterea s'a cea róditoria. Nu vorbiti despre coalitiune, nu achiamati naluc'a acést'a. Coalitiunea s'a stinsu, ea nu se va mai inaltia snptu domnirea si sceptrulu unui Napoleone (aplause generali repetite!)

Iuliu Favre combate pe min. de statu Rouher dicundu, ca deca orizontele politicu ar' fi asié de seninu, cum ilu descrie ministrulu, pentru ce s'a facutu neodihna in tiéra cu propunerea nóuei legi militare pentru imultirea armatei; esaminanduse actele diplomatice se va vedé cata umbra au cele dise de ministru. Batali'a dela Sadova a cutrieratu tóta Europ'a si acolo s'a simtitu, ca se apropia o crisa mare si óa se affa in periculu nu numai o coróna imperatésca, ci chiaru pacea lumii; se mira de cuvintele, ce le dise imperatulu in cuventarea de tron, ca „Franci'a nu mai are de a se teme de nemicu“, si incepe a mai oitá mai multe pasage din cuventarea imperatului. Presiedintele Valewski 'lu monitéza de mai multe ori, se nu vorbésca despre cuventarea imperatului, ci se remana la ordinea de interpelatiuni. — Elu inse apeléza la libertatea de vorbire netiermurita a camerei si vorbesce fara sfiéla, dicundu, ca constitutiunea dechiará pe imp. de responsatoriu. Constitutiunea ar' fi numai o vorba, deca deputatii n'ar' avé dreptu a discutá asupra opiniuniloru lui. Ast'a scena a facutu o sensatiune fórte mare si neplacuta chiaru si imperatului. A 2-a si a 3-a di s'au continuatu si din aceste desbateri se pare, ca s'ar' simtí oeva porniri pentru o coalitiune si pentru reinvierea aliantiei nordice, ceea ce diurnalistic'a nu o face tocma neposibila, candu s'ar' impacá interesele Prusiei cu ale Austriei; care inse stau tare opuse si cam incordate pana acuma, mai vertosu de candu Prusi'a a inchiaiatu traotatele de aliantia ofensiva si defensiva cu statele de sudu ale Germaniei, si de candu s'a primitu proiectulu de constitutiune alu federatiunii de nordu in cele mai capitale puncte. — La votisare in fine

maioritatea a decisu se se tréca la ordinea dilei, ceea ce se si facú.

De vr'o cateva dile se venturá prin diurnale, ca Franci'a vré se iè Luxemburg-ulu, (unu statu micutelu unitu cu uniune personala cu Olandi'a, care are cea mai tare fortarétia in tóta Europ'a si inca a fostei federatiunii) ceea ce si facú cu unu pretiu fórte mare, si la ceea ce regele Olandiei s'a si invoitu. Locuitorii Luxemburgului sunt germani de legea catolica si se affa tooma marginasi cu Franci'a si de oatra ostu cu Germani'a. Prusi'a contradise, acum inse s'ar' invoí la acést'a cumparare cu conditiunea, deca s'ar' derimá cu totulu fortarétia a cea minunata si ar' primí si ea Prusi'a o parte din nordu. —

In caus'a orientala Franci'a a castigatu si pe Prusi'a lunga Austri'a si Rusi'a, pentrucá se indemne pe Pórta a cede Candi'a Greciei. Marea Britani'a inse n'a vrutu se iè parte la acést'a consiliare, si Derby dechiará in cas'a de susu, ca se indioesce, deca Turci'a va cede vreodata fara a fi silita. Serbi'a inca incepe a vená dupa Bosni'a si Erzegovin'a, cá se si le aneosesse pe cale pacinita.

Intr'aceea se sorie dela Vien'a, ca c. Zichy a fostu tramisu la Belgradu, la principele óa se-i dechiaraze, ca in casu ce si-ar' intinde man'a spre a atrage Bosni'a si Erzegovin'a, va intaluf pe Austri'a in drumulu ei. — Regele Greciei merge la Petruburgu spre a se logodí cu prinses'a Olga, fét'a marelui duce Constantinu, fratele imperatului.

Prusi'a a datu mandatu, cá se se pregatésca intréga flot'a prusiana cá in 1-a Apr. se póta porni dupa semnalulu, ce i se va dá. Prin giurulu Cracoviei si in Galiti'a Prusi'a cumpara cai pentru cavaleria, éra in Silési'a prusiana au inceputu exercitiile de artileria. Gazetele vieneze inca aducu scirea, cumca in Moravi'a la Olmütz se arangiaza locurile pentru o tabera de armata austriaca de 80.000 fetiori.

In Itali'a s'a invoitu Papa eu regimulu italianu pre langa integritatea Romei si sub pstrarea teritoriului papalu, si solulu austriacu a cetitu cardinalului Antonelli o depesia dela br. *Beast*, in care felicitéza cu tóta seriositatea pe regimulu papalu pentru atitud'a de impacare, ce a dovedit'o facia cu Itali'a si pentru promptitatea la reforme inlaintu. Ast'a e prim'a consiliare in direptiunea acést'a din partea Austriei.

Din ROMANI'A atingemu, ca f. min. Ghica a dechiaratu la interpelarea facuta in camera, ca gratularea tramisa min. Andrassy a fostu numai personala, nu oficiala. La cele vorbite de Cogalnicénu si cele scrise in foile italiene de alta data. —

Alaltaeri mai primiramu si urmatórea in-sciintiare trieta: **Ioanu Metianu**, proto-pupu in Zernesci, incunoscintéza cu inim'a sfasiata de durere, in numele seu, si alu iubitorulu sei fi: Mari'a, Ioanu, Elen'a si Eugenie, pe tóte rudeniile, amicii si cunoscutii compatitori, ca prea iubita sa socia Mari'a dupa o bóla indelungata de racéla, si dupa impartasirea cu St. Taine, s'a mutatu din viétia cea vremelnica, la cea vecinica in 19/31 Martiu la 6 óre diminiéti'a in an. 33-lea alu vietiei si alu 17-lea fericitei sale casatorii.

Remasitiile pamentene ale multu iubitei repozate se voru asedia la loculu de vecinica odihna Marti in 21 Martiu (2 Aprile) la 10 óre diminiéti'a in cimiterulu sf. bisericiei din Zernesci.

Fia'i tierin'a usióra!

Zernesci, 20 Martiu (1 Aprile) 1867.

Cursurile la bursa in 2. Aprile 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 8 cr. v.
Augsburg	—	—	126 „ 50 „
London	—	—	129 „ 10 „
Imprumutulu nationalu	—	—	58 „ 70 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	62 „ — „
Actiile bancului	—	—	729 „ — „
„ creditului	—	—	182 „ 60 „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 30. Mart. 1867:

Bani 67. — — Martia 67.50